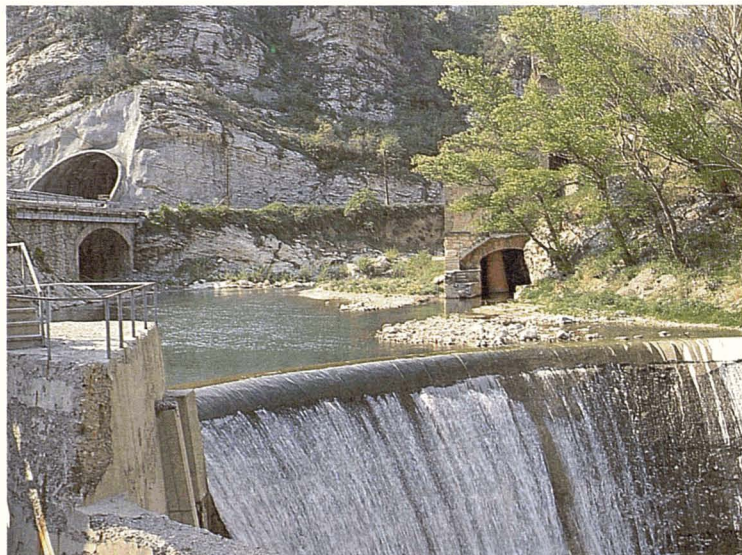

El canal industrial de Berga

Denominació:
El canal industrial de Berga

Paratge:
marge dret del riu Llobregat

Terme municipal:
**Berga, Cercs
i Guardiola de Berguedà**

Comarca:
Berguedà

La comarca del Berguedà s'ha caracteritzat fins als nostres dies per la seva gran activitat industrial en el ram dels teixits. La vella documentació comarcal demostra que, a partir del segle XVI, abundaren els paraires i els teixidors a les viles de Berga, Bagà, Gósol i la Pobla de Lillet. A partir de mitjan segle XIX va començar la construcció de colònies tèxtils, tant per aprofitar l'energia hidràulica del Llobregat, com per a l'estabilitat laboral que el règim de colònia suposava per als empresaris, en què la dependència dels treballadors respecte a la fàbrica era gairebé total.

A Berga, el 1807, Andreu Ros instal·là una filatura de cotó moguda per la força del cabal del petit riu Demetge, i que fou una de les primeres del país mogudes amb energia hidràulica, però el cabal del riu era massa petit i no donà prou rendiment. Avançat el segle XIX, quan la competència de les noves colònies instal·lades vora del Llobregat amenaçava el futur de la indústria de Berga, s'ideà la construcció d'un canal que hi portés l'aigua i la força del Llobregat. El principal promotor d'aquesta idea fou Marcellí Buxadé. Les obres començaren el 1886 després de molts problemes i d'aturades del finançament. L'1 de juliol de 1899 l'obra ja es trobava pràcticament acabada i es redactaren els estatuts de la Societat del Canal Industrial de Berga.

Les aigües del Llobregat van arribar a Berga el 17 de setembre de 1899 i, en aquesta mateixa data,

Marcel·lí Buxadé fou nomenat fill il·lustre de la vila i es donà el seu nom a un carrer de la ciutat.

El canal pren l'aigua del Llobregat i de la riera de Saldes, al terme municipal de Guardiola de Berguedà. Té una llargària total de 20 quilòmetres, una amplada de 3 metres i una fondària d'1,5 metres a cel obert i de 2,5 metres als vint-i-set túnels que, en conjunt, fan un total de 5.160 m d'excavació en roca. El cabal servit pel canal és de 2,33 m³/segon.

El total del pressupost del canal quan es va projectar, el 1885, era de dos milions de pessetes, que comprenien la construcció de divuit aprofitaments hidràulics dels quals, finalment, se'n varen fer tres; el primer, el de la fàbrica Asensio (el segon grup tèxtil més important després de la Colònia Rosal); el segon, per a la central elèctrica que inicialment, amb 200 CV de potència, donava llum a tota la ciutat; i el tercer, de més de 3.000 CV de potència, subministrà força a la *Sociedad Española de Carburos Metálicos*.

El canal va pal·liar el problema de la força motriu a Berga fins a l'arribada de l'electricitat.

